

Сулейман-Стальский райондин общественно-политический газет
1931-йисалай акъатзава

КУЪРРЕДИН ХАБАРАР

№52 (26525)

Жуьмя, 23-декабрь, 2022-йис
Газет гьафтада садра акъатзава.
Маса гунин кьимет азадди я

ТЕБРИКАР

За «Сулейман-Стальский район» муниципальный райондин депутатрин Собранидин, администрациядин ва гьакни жуван патай Россиядин Федерациядин хатасузвили кьуллугдин районда авай отделенидин работникриз Россиядин Федерациядин хатасузвили органдин работникрин Югь рикин сидкьидай мубаракзава.

Куь асант тушир ва лап чарасуз герек кьуллугь еке гьурметдиз лайихлу я. Куь кьуллугьди государствендин хатасузвал, общество ва агьалияр терроризмдикай ва экстремизмдикай хуьн таьминарунин кардик еке пай кутазва. Зун инанмиш тирвал, Федеральный кьуллугьдин районда авай отделенидин работникри Ватандин хатасузвал таьминарунин, гражданрин законлу ихтиярар ва интересар хуьнин жигьетдай вилик акъвазнавай жавабдар везифаляр лайихлудаказ кьилиз акъудун патал чпин вири кьуватар, тежриба ва пешекарвили устадвал желбда.

Заз квехь мягькем сагьламвал, ислягьвал ва хушбахтвал, Ватандин абадвал патал кьуллугьда жележгдани агалкьунар хьана кланзава.

«Сулейман-Стальский район» муниципальный райондин Кьил С. Темирханов

За райондин электросетрин работникриз пешекарвили сувар-энергетикрин Югь рикин сидкьидай мубаракзава.

Гьамиша хьиз, алай йисузни куь коллективди и сувар тайин нетижаяр аваз кьаршиламишзава. Зун умудлу тирвал, куьне жележгдани райондин агьалийриз, майишатриз, карханайриз гьар юкьуз герек жавабдар клвалахда мадни агалкьунар кьазанмишда.

Заз квехь мягькем сагьламвал, хушбахтвал, клвалера ислягьвал, берекат, бахт хьана кланзава.

«Сулейман-Стальский район» муниципальный райондин Кьил С. Темирханов

Хабарар. Хабарар. Хабарар

ВКС-дин кьайдада заседание кьиле фена

Дагьустан Республикадин Кьил Сергей Меликован регьбервилек кваз 19-декабрдиз регион социальный, экономикадин рекьерай вилик финин метлеб авай месэляяр гьалун патал совещание кьиле тухвана. Совещанидин кьилин месэла алай йисуз эцигунрин хиле хьайи клвалахрин нетижаяр кьун тир.

ВКС-дин кьайдада кьиле фейи совещанида райондин Кьил Саид Темирханова иштиракна.

Сергей Меликова эцигунрин хел, гьиле авай проект кьиле тухун патал виридалайни важиблуди ва идалай гуьгьуьнизни эцигунрин клвалахар йигинарун чарасуз тирди талукь органриз лагьана.

Гьукуматдин Председателдин 1-заместитель Руслан Алиева авур докладда алатай 11 вацран вахтунда цийи клвалахдин чкаяр йисан пландилай артухни алаз тайинарнавайдакай хабар гана. Ада лагьайвал, 11 вацра цийи 20600 клвалахдин чкаяр арадал атанва, абурукай 11440 (постоянные), 3335 (сезондинбур) ва 5823 (вахтундинбур).

ЖКХ-дин, эцигунрин ва архитектурадин министр Артур Сулейманова вичин рахунра 2022-йисуз эцигунрин

хиле хьайи нетижаяр лагьана. Ада лагьайвал, и йисуз министерстводи гьукуматдин 9 программада ва 3 милли проектда иштиракна.

Сад лагьай группадин инвалидриз ва инвалид аял авай хизанриз яшайишдин клвалер кьачудай субсидияр гузвайди са чи регион я, - лагьана Артур Сулейманова.

Образованидин ва илимдин министр Яхья Бучаева вичин рахунра кьилел дидебуба аламачир аялриз яшайишдин клвалер гузвайдакай лагьана.

Алава рахунрилай гуьгьуьниз ДР-дин Кьил Сергей Меликова эцигунар технический нормайрай ва цийи иесийрив клвалер вахкун клвелей гуьзчивилик кутун лазим тирдан патахьай талукь кьуллугьдин руководителриз тапшуругьар гана.

С. Баламетова

Клвалахдал таьминарда

И йикьара райондин Кьил Саид Темирханова тамам тушир мобилизация малумарай йикьалай инихь Украинадихь галаз кьиле тухузвай махсус серенжемда иштиракзавай Ислам Гьамзатован уьмуьрдин юлдаш Гульмира Гьамзатова кьабулна. Гьамзатоврин хизанда пуд аял члехи жезва ва кьуд лагьай аял хьунал вил ала. Райондин Кьилихь галаз гуьруьшда Гульмиради вичин дердигьалдикай ихтилатар авуна. Ада вич клвалахал таьминарунин карда школада парталар цвадай кружок тухудай сятер чара авунин патахьай куьмек гун тлабана. Гульмирадин месэла гьалун патахьай Саид Темирханова вичин заместителриз, образованидин управленидин начальник Гьуьсейн Шихбабаев тапшуругьар гана.

Гьакни райондин Кьил Саид Темирханова, хатасузвили рекьяй адан заместитель Абуталиб Фатулаева Гульмирадиз, Ислам сагь-саламатдиз вичин хизандин патав хтана кланзавайди лагьана.

Лена Саидова

Важиблу месэлайриз килигна

20-декабрдиз райондин Кьил Саид Темирханован регьбервилек кваз райадминистрациядин аппаратдин совещание кьиле фена.

Районда авай эпидемиологиядин ва ОРЗ-динни ОРВИ-дин начагьвилерихь галаз клвалах кьиле физвай гьаларикай ЦРБ-дин кьилин духтур Жафер Кьурбанисмаилова малумат гана. Ада лагьайвал, гьалар кьурху кутадайбур хуьнин хагалунал ава. Клвалба-квал физ халкь хабардар авун патахьай духтуррин алава 11 бригада тешкилнава. Вири санлай районда халкь хабардар авунин клвалахда духтуррин 52 бригада ава.

ЦРБ герек вири шейэралди таьмин тирдакай ва начагь хьайибур кьаткурдай чкаяр авайдакай, духтурар куьмек гуз гьазур тирдакай малумарна ЦРБ-дин кьилин духтурди.

Школайра клелзавай аялрин, муаллимрин гьалар авай гьалдикай совещанидал РУО-дин начальник Гьуьсейн Шихбабаева хабар гана.

Цийи йисан мярекатар тухунин пландикай ва сувариз акъвазвай гьазурвилерикай культурадин отделдин начальник Майрудин Бабаханова малумат гана.

Ада лагьайвал, суварин асул ярж тир елка, адет хьанвайвал, Кьасумхуьруьн И. Гь. Тагьирован тварунихь галай Культурадин дворецдин вилик квай майдандал эцигда. Райцентрадин куьчяр ва объекттар суварин кьайдада безетмишда.

Культурадин отделди вичиз табий тир учрежденийрихь галаз, гьабуркай яз библиотекайрихь ва ЦТКНР-дин артистрихь галаз видео-алакьадин кьайдада Аяз Бубадин ва Живед рушан тебрикар гуда, гьакни «Спешим вас поздравить» тебрикдин акция, «Снежинка на ладони» аялрин акция, «Новогодние традиции» викторина, Цийи йисан марафон, онлайн-концерт ва маса мярекатар кьиле тухуда.

Кьасумхуьруьн телевидениди райондин жуьреба-жуьре организационин руководителривай суварин интервьюяр кьачуда.

Суварин программа райондин образованидин управленидини гьазурнава. ИкI ада «Волшебство новогодней поры» ва «Новый год в каждый дом» акция, «Новогодняя поделка» конкурс, «Здравствуй, Новый год!» выставка, флешмобар тешкилнава. Суварин сергьятра аваз НВФ-дин иштиракчийрин ва тIимил таьмин тир хизанрин клвалериз фида. Цийи йисан мярекатар аялрин бахчайрани кьиле тухуда.

Райондин Кьил Саид Темирханова заседанидин нетижаяр кьуна, Цийи йисан суварин важиблудвал кьейдна.

А. Мирзалиева

Клвалин гьайванар хуьдай чкаяр тайинарна

18-декабрдиз райондин Кьил Саид Темирханова ветеринарный управленидин, администрациядин талукь структурайрин векилар, АСП-рин кьилер клвална, клвалин гьайванар хуьдай чкаяр тайинарунин месэладиз килигна.

Совещанидал гьакни малариз биркаяр ягьунин, иеси галачиз, куьчейра авай клвалин гьайванар кьуна хьиягьдай чкайрикайни ихтилат авуна. Райондин Кьили АСП-рин кьилериз клвелей таькимарна, гьайванар хуьдай чкаяр хуьн, авачиз хьайитIа, абур тайинарун ва гьакни малар, лапагар тукIвадай чкаярни герек тирди лагьана.

Райондин Кьил Саид Темирханова АСП-рин кьилериз куьчейриз гьакI ахьайнавай гьайванрин иесияр жерме авунин, гьакни полициядин участковый уполномоченный-дин учетда эцигунин патахьай тапшуругьар гана.

Юбилярар тебрикна

И йикъара райадминистрацияда райондин Кьил Саид Темирханова муниципальный централизованый бухгалтериядин кьилин пешекар **Тажмина Муталибовадиз** яр-гьал йисара гьакъсагъ зегьмет члугунай ва 60 йисан юбилейдихъ галаз алакьалу яз райондин Гьуьрметдин грамота гана.

Саид Темирханова Тажмина Муталибовадиз юбилей мубаракна, кьвалахда агалкъунар, сагъ чан, кьвале гьуьрмет, берекат хьана кьанзавайди лагъана.

Чкадин самоуправленидин органра яр-гьал йисарин бегьерлу зегьметдай, муниципалитет яшайишдинни экономикадин рекъерай вилик финик лайихлу пай кутунай ва 50 йис тамам хьунай муниципальный кьурулушдин ветеран **Муслим Альдероваз** райондин Кьил Саид Темирханова райондин Гьуьрметдин грамота гана.

Райондин Кьил Саид Темирханова Муслим Альдероваз юбилей мубаракна авунихъ галаз санал, район яшайишдинни экономикадин рекъерай вилик тухуник пай кутунай адаз чухсагъул, гьакъни адахъ мягъкем сагъламвал, кьвалахда агалкъунар хьана кьанзавайди лагъана.

С. Баламетова

Бедбахтвилдин дуьшуьш

Алагтай гьафтада Клахцугьрин хуьре Демир Гьамидулаеван яшайишдин кьвалер экверилай цай кьуна кана. Кьвалери цай и йикъара хьайи залзала сеbeb яз, акатиз-хкатзавай экверин токдилай, яни холодильник кутунвай электропроводкада замыкание хьунилай кьуна.

И йикъара муниципальный райондин Кьил Саид Темирханов вичин заместителар, райондин имамрин Советдин председатель Шамиль Омаров, ЮГО-да мергьеметлувилин «Инсан» фондунин

руководитель Эльмар Яралиевни галаз кьвалер кайи чкадал фена.

Кьвалерин иеси Демир Гьамидулаева лагъайвал, цай сифте кьве йис хьанвай вичин аялдиз акуна, ахпа абур тади-гьалда вири хизан галаз гумади кьунвай кьвалай экъечина. Цай кьуникиди хата-бала хьайи кас авач. Цай хкадарун патал МЧС-дин пешекарар тади гьалда атана агакьна, кьуншийрини куьмекар гана. Лагъана кьанда, Гьамидулаеврин хизан четин гьалда гьатнава, абур алай вахтунда мукьва-кьилийрин кьвалера яшамеш жезва.

Райондин векилар кайи кьвалерин дараматдиз килигна, хуьруьвийрихъ галаз рахана, гуьгьуьлар кьуна. Кьвал канвайбуруз мергьеметлувилин «Инсан» фондуни кьватлай 1 млн. манат ва гьакъни мукьва-кьилийри, кьуни-кьуншийри, ярар-дустари пулдин куьмекар гана. Райондин администрациядин пагай бедбахтвилдин дуьшуьш кьилел атанвай хизандиз цийи холодильник пишкешна. Демир Гьамидулаева виридаз чухсагъул лагъана.

Лена Саидова

Нейтижар кьуна ва план тестикьарна

Алай йисан 22-декабрдиз Сулейман-Стальский райондин Кьил Саид Темирханован председателвилек кваз терроризм-диз акси комиссиядин заседание кьиле фена, анал АТК-ди акьатзавай йисуз авур кьвалахдин нетижар кьуна.

Заседанидин сифтедай жегьилар ва образованидин учрежденийра кьелзавай бур террориствилек кьвалахдал желб тавун патал профилактикадин кьвалах тешкилнавай гьалдикай Россиядин МВД—дин ДР-дин Сулейман-Стальский райондин отделдин штабдин начальник Артем Абдулаева, образованидин управленидин начальник Гьуьсейн Шихбабаева, Жегьилрин парламентдин председатель Фарид Девлетханова малуматар гана.

Информагентстводин руководителдин заместитель Закир Бидирханова терроризмдин идеологиядиз акси акьвазунин Комплексный планда кьалурнавай серенжемар тамамарзавай гьалдикай рахунар авуна.

И месэла гьалун яз рахай АТК-дин жавабдар секретарь Абуталиб Фатулаева тухвай кьвалахдиз, санлай кьачурла,

рази жедай кьимет гана, гьа са вахтунда и месэладин важиблувал кьейдна, талукь кьуллуьгьриз кьвалахар хьсанардай рекьер кьалурна, абур гьалдай меслятар гана.

Гуьгьуьнлай заседанидал АТК-дин жавабдар секретарь Абуталиб Фатулаева терроризмдиз акси комиссияди 2022-йисуз тухвай кьвалахдикай гегьенш гьахь-гьисаб авуна, 2023-йисуз комиссиядин вилик акьвазнавай везифайрикай лагъана.

Заседанидин иштиракчийри Абуталиб Фатулаеван гьахь-гьисабдин доклад фикирдиз кьачуналди, АТК-ди 2022-йисуз тухвай кьвалахдиз рази жедай кьимет гана.

Заседанидал терроризмдиз акси комиссияди 2023-йисуз тухудай кьвалахдин планни тестикьарна.

Райондин Кьил Саид Те-

мирханова терроризмдиз акси комиссиядин вири кьурулушри ва субъектри гьахь-гьисабдин девирда тухвай кьвалах менфятлуи хьайиди кьейдна. Ада лагъайвал, терроризмдин идеологиядиз акси кьвалах тухун федеральный ва республикадин властдин органрин кьетпен гуьзчивилик кьва.

Саид Темирханова гьахь-гьисабдин девирда тухвай бегьерлу кьвалахдай терроризмдиз акси комиссиядин членриз чухсагъул лагъана.

Заседанидин сергьятра аваз райондин Кьил, терроризмдиз акси комиссиядин председатель Саид Темирханова районда терроризмдиз ва экстремизмдиз, тахсиркарвилериз, кьайдаяр члуруниз, наркомани-

ядиз акси яз тухвай конкурсрин гьалибчийрив ва призеррив грамотаяр, пулдин призар ва кьиметлу пишкешар вахкана.

Текст кхьейди ва шиклар ягъайди Хазран Кьасумов я.

Муаллимрин конкурс

Гь. А. Гьасанован тварунихъ галай Алкъвадринокьван школадин бинедаллаз республикадин конкурсдин райондин муниципальный пай кьиле фена.

Конкурсдин иштиракчийрин тереф хуьн патал мярекатда райондин Кьил Саид Темирханова, РУО-дин начальник Гьуьсейн Шихбабаева, ИМЦ-дин директор Муминат Бабахановади иштиракна.

Конкурс «Содержание и результативность урока», «Способность вовлечь школьников в учебную деятельность», «Умение управлять классом и поддерживать благоприятный психологический климат» хилерай кьиле фена. Ана лап хьсан муаллимвилек твар кьачун патал 8 муаллимди иштиракна.

Абурун устадвилек ва алакьунриз кьимет гун патал кьиле ИМЦ-дин директордин заместитель Каминат Усманова аваз ИМЦ-дин кьилин пешекар Тамила Абдулмуталибовадикай, Испикрин юкьван школадин урус члалан муаллим Регина Агьмедовадикай, Герейханован хуьруьн 1-нумрадин юкьван школадин кьещепатан члаларин муаллим Мильвара Жалиловадикай ва Курхуьруьн М. Рагьимован тварунихъ галай юкьван

школадин биологиядин муаллим Умужат Муталибовадикай ибарат яз жюри тешкилнавай.

Конкурсдин нетижада «Учитель года 2023» тварциз Кьасумхуьруьн 2-нумрадин юкьван школадин биологиядин муаллим Гуьлуьшан Ибрагьимова лайихлу хьана. 2-чка Наида Амираслановади (Цийи Макьарин СОШ), 3-чка Саида Аллагькуьлиевади (Сардархуьруьн СОШ), Тамила Султангьмедовади (Вини-Сталрин СОШ) ва Рамила Абдулманафовади (Агьа-Сталрин СОШ) кьуна.

«Позитивный настрой учителя и ученика» номинациядай

Валида Гьуьсейнова (Алкъвадринокьван СОШ), «Приз зрительских симпатий» номинациядай Гуьлуьшан Наврузова (Эминхуьруьн СОШ) грамотайриз лайихлу хьана.

Конкурса иштираккай 8 му-

аллимдизни грамотаярни пишкешар гана.

Муниципальный паюна гьалиб хьайи муаллим Гуьлуьшан Ибрагьимовади, 2023-йисан январдин вацра Мамедкьалада республикадин конкурсдин паюна иштиракка.

А. Мирзалева

Ватанпересвал

Чухсагьулдин чар

1980-йисуз Къасум-хуьрел дидедиз хьайи Рифиев Руслан Рифиевич Агъа-СтГалрин юкьван школа акьалт-Тарна «ЮжДаг» Твар алай университетдин юридический факультетдик келлиз экечІна.

Келун акьалтІарай жегьил вичин хиве авай ватанпересвиллин буржи кылиз акьудун патал Россиядин Яракьлу Къуватрин жергейриз кьуллугъ ийиз рекье гьатна. Армиядин жергейра кьуллугъна хтай Руслан Рифиевич Къасумхуьрел ФСНК-да (Федеральная служба наркоконтроля) кІвалахал акьвазна.

2006-йисуз Р. Рифиев яшамыш жез ХМАО-диз хьфена ва ана ОВД-да кІвалахал хьана.

Алай вахтунда Руслан Рифиевич ХМАО-дин ОВД-да полициядин старший участковый уполномоченный яз кІвалахзава. Адахь капитанвиллин тІвар, «За военную доблесть 1-ой и 2-ой степени», «За веру и службу России», «Генерал А. П. Ермолов» медалар ава.

Чи районгьэлийриз чпин веледри кьуллугъзавай военный частарин командиррилай абурун диде-бубайрин тІварцихь, абуру кІелай школайриз Чухсагьулдин чарар хуьквезва.

И йикъара Рифиеврин хизандиз Чечен Республикадин, Грозненский райондай Чухсагьулдин чар хтанва:

«Гьуьрметлу Рифи Медетович ва Анфиса Лавхаевна! Куь хва, полициядин капитан, Рифиев Руслан Рифиевич Чечен Республикадин, Грозненский райондин с.п. Алхан-Калада командировкада ава. Адаз вичин кІвалахдин юлашрин, командованиядин патай еке гьуьрмет ава.

Квевай Куьн хчин агалкьунрал дамах ийиз жеда. Квез рикІин сидкьидай еке чухсагьул, виниз тир ватанпересвиллин ва хайи Ватан кІан хьунин руьгдаллаз тербияламишунай.

Квехъ чандин сагьвал, веледрикой рикІиз регьятвал хьурай!

Гьуьрметдивди райондин администрациядин кьил Л. Н. Алмагов.

Мад са кар кьейд тавуна жедач, Руслан Рифиевич яр-гьал йисара Къасумхуьруьн 1-нумрадин юкьван школада аялриз военный рекьяй чирвилер гайи, регьметлу Лавхаев Лавха Керимовичан хтул я.

Асият Мирзалиева

Командирдин патай

чухсагьул

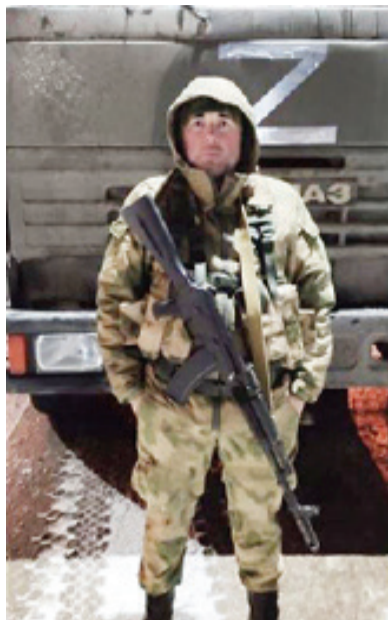
Малум тирвал, алай вахтунда чи райондай цІудралди халис дагьвидин кьилих авай кьегьалри Украинада киле физвай махсус серенжемда иштиракзава, журтлувилер кьалурзава. Абурукай сад даркІушви Асваров Славик я. 1999-йисуз хуьруьн юкьван школа акьалтІарай адаз армиядин жергейриз эвер гана. 2010-йисалай С. Асварова контрактдай Чечняда кьуллугъ ийиз башламишна. Алай вахтунда ада Украинада РФ-дин Яракьлу Къуватри кьиле тухузвай махсус серенжемда иштиракзава. И йикъара РФ-дин милли гвардиядин Кеферпатан Кавказдин округдин кьушунрин войсковой частунин командир подполковник И. В. Скляра кьегьал хчин диде-бубадиз Чухсагьулдин чар рахкурна. Кьилди кьачурта, чарче кхьена:

«Гьуьрметлу Играмудин Асварович ва Нажабат Сербековна! Чехи гьуьрметдивди Квез чар кхизвайди Куь хва Славика кьуллугъзавай воинский частунин командир я. Куь хчин буржи намуслудаказ кьилиз акьудзава, адаз яракь устадаказ ишлемишиз чизва, кичІевал, журтсузвал чидач. Донецкдин Халкьдин Республикадин ва Луганскдин Халкьдин Республикадин ислягь халкьар хуьн патал тухузвай махсус серенжемда викІегьвал, пешекарвал кьалурзава.

Подразделенидин начальникдин, войсковой частунин командованиядин ва кьилди жуван патай викІегь, ватанперес хва тербияламишунай Квез чухсагьул! Куьне халис итим, Ватан хуьдай кьегьал тербияламишна. Чна Куь хцел дамахзава!»

Чаз алава хьийиз кІанзава хьи, кьегьал гьар са хцел неинки диде-бубади, гьакІни райондин вири агьалийри дамахзава.

Хазран Къасумов

Игитдин тІвар садрани

квахьдач

И йикъара Ингушетиядин Краеведческий музейда художница Сухорукова Елена Викторовнади «Герои спецоперации на Украине» кьил гана выставка ачухнава.

Назрань шегьерда ачухнавай и выставка када чи районгьэли 1997-йисан 8-сентябрдиз дидедиз хьанвай Аслан Мегьамедован шиклини ава. Ам аял чІавалай вичин диде-бубадихь галаз Ростовский областда Сальск лугьудай шегьерда яшамыш жезвай. Армиядин жергейриз фидалди ада Армавир шегьердин государственной университет акьалтІарна, муаллим

яз школада кІвалахзавай. Армиядиз эвер гайи Аслан Мегьамедов Ростовский областдин Персиановский поселокда авай 102-мотострелковый Краснознаменный, Суворован, Кутузован орденриз лайихлу полкуниз акьатна ва ам гранатометчиквилел тайинарна. 26-февралдиз Аслан Мариупольда игитвилелди телеф хьана ва ам кьейидалай гьуьгьуниз «Орден Мужества» гуниз лайихлу хьана.

Художница Елена Викторовнади чІугунвай шикилдай вичиз адан михивал, викІегьвал, мергьеметлувал акьавайди ва ихьтин ксар Аллагьди ажуз ксариз куьмек яз, абуру душмандикай хуьн патал халкьнава лугьузва.

Адан вилерай вичин викІегьвал, ватанпересвал акьавза, зи вилерикай адан хуш сифет хкатзавач, за генани чи игит рухвайрин гьа гьисабдай яз дагьустанвийринни шикилар чІугвазва.

22-декабрдалди давам жезвай выставкада Украинада кьиле физвай махсус серенжемда иштирак авур 50 игитдин портретар ава.

Идалай кьулухьни Сухоруковадин выставка Москвада, Санкт-Петербургда, Ставропольда, Воронежский ва Ростовский областра ва маса шегьеррани жеда.

С. Баламетова

Багьманчи Назлухалум

Багь-бустанда, базарда ва я туьквенда хьсан еридин, акунарни авай ичер, чуьхверар, шефтелар, пІинияр ва маса яр-емиш акурла, гьар са касдин гьуьгуьл шад жеда. Ихьтин, ери авай, экологиядин рекьяй михьи тир емишар, майваяр менфятлуни я. Идалайни гьейри, журеба-жуьре рангарин, кьуд патаз атир чукІурзавай емишри шадвиллин мярекатрин суфраяр гьуьрчег кьалурзава, берекатлу ийизва. Ихьтин легьзейра зи фикурдиз гьа яр-емиш, салан майваяр битмишарзавай зегьметчи инсанар – багьманчийрин майвачияр кьведа. Гьа ихьтин зегьметчи инсанрикай сад вичиз гьахьлудаказ «багьманчийрин хуьр» лугьузвай Агъа-СтГал Къазмайрилай тир Назлухалум Мегьамедова я.

Зегьметчи хизанда дидедиз хьайи Назлухалумаз зегьметдин дад, чилин кьадирни фад чир хьана. Гьуьгуьнлай, школа акьалтІарайдалай гьуьгьуниз, ада са шумуд йисуз республикада машгьур «Ашагастальский» совхозда багьманчивилин бригадада ва Жейранханум Садыкьидин лежбервиллин фермервиллин майишатда рабочийвиле кІвалахна. И йисара адаз багьлара агротехникадин гьар са серенжем кьиле туьхунин, цилер цаз, кьелемар гьасилунин сирерни чир хьана.

Эхиримжи 30 йисан кьене Н. Мегьамедова вичин хьуси питомникда гьар жуьре емишрин кьелемар гьасилунал машгьул жезва. Тежрибалу багьманчиди арадал гьизвай ичин, чуьхверин, пІинидин, машмашин, шефтелрин, жумун, хурмадин, хатрутин, кицкидин ва маса емишрин кьелемриз гьар йисуз районда ва адалай кьецени гзаф муьштерияр ава. Адаз кьелемар заказ гузвай лежбервиллин фермервиллин майишатар, агропромышленный чехи карханаарни ава.

Алай вахтунда Н. Мегьамедовадихь 15 сотыхдин участокда кутунвай питомник ава. Гьар йисуз ада,

емишрин цилер цаз, 3000-4000 кьелем гьасилзава.

- Цинин зулахьайни за жуьреба-жуьре емишрин цилер питомникда накьвадик кутунва, - лугьузва Н. Мегьамедовади. – Кьве йисалай, яни 2024-йисан зулухьай абурукай муьштерийриз маса гудай кьелемар жеда. Хатрутдин ва хурмадин чІуру кьелемриз тІур августдин вацра гузва.

Н. Мегьамедова, гьакьикьатдани, вичин кІвалах лап хьсандиз чидай багьманчи я. Багьларихь гелкьунин, кьелемар гьасилунин сирер ада масабурзуни чирзава. Тежриба кьачуз адан патав инсанар неинки Сулейман-Стальский райондай, гьакІни Дербент, Мегьарамдхуьруьн, Къаякент, Къурагь ва маса районрайни кьезва. Ада кьелемар гьасилиз, абурук тІур кутагь чирай са шумуд касдикай районда машгьур багьманчийр хьанва.

Н. Мегьамедовади чаз лагьайвал, рикІ алай кІвалахди адаз руьгьдин таъминвал, гьасилай кьелемарикай багьлар хьуни рикІик шадвал гузва.

Ваз кьуватар хьурай, багьманчи Назлухалум!

Хазран Къасумов

Шикилда: Н. Мегьамедова

Хийирлу меслятар

Жумун менфятлувал

Тебиатдикай, емишрикай авай хийир чаз виридаз малум я. Кьенин ихтилатда заз жумун тарцикай ва жумун квелди менфятлу ятІа лугьуз кІанзава.

Жум гзаф тІямлу емиш я, адакай гзаф начагьвилеризни себеб жезва, ам хуквадин (желудок) ва дишегьлийрин начагьвилериз ишлемишиз жеда.

Жумун тарар Турцияда, Узбекистанда, Туьркменистанда, Сербияда, Алжирда, Испанияда, чи гьукуматда ва генани 40 гьукуматдилай гзаф чкайра битмишарзава.

Жумук холестерин, натрий квач, адан 100 граммдик 9 грамм углеводар (глюкоза, фруктоза ва сахароза) витаминар А, В, В2, В6, С, Е, РР ва гзаф кьадардин микро элементар ква. Жумук калий, яблочко-лимонный кислотаяр ква. Жум инсандин нервный системадиз менфятлу я.

Жум датІана ишлемишиз хьайитІа инсан ракдин начагь хьунин вилик пад кьаз жеда. Япониядин духтурри жум хуквада хер авайла, печендин, вилерин ва вирусин начагьвилер сагьар хьувун патал ишлемишун меслятзава.

Жумуникай жем, компот, варенье, чехир гьазурзава. Са бязи чкайра жум духовкада чрана незва. Адан желе якІун хуьрекрийх галазни ишлемишзава.

Жум гьазурдайла адан цилер акьудун герек я, цилерик зегьерлу амидалин лугьудай шеь ква, ам инсанрин хуквада цианид лугьудай зегьерлу шэйиниз элкьведа.

С. Баламетова

Джиу-джитсудай чемпион

Декабрдин вацран 13-далай 18-дал кван Санкт-Петербургда бразилиядин джиу-джитсудай ACBJJ WORLD OPEN CHAMPIONSG & NO-GI 2022 дуньядин чемпионат кыле фена.

«Экспофорум» чехи аренадиз вири дуньядай 3300 спортсмен атанвай.

Дуньядин чемпионатда Сулейман-Стальский райондин аггали, алай вахтунда Къасумхурун килин мискиндин имамдин везифайр тамамарзавай Шамиль Рагмановани иштиракна. Ада 6 бягс тухвана, анра гъалибвал къачуна ва 85 килограммдин заланвилай адакай вили чул авайбурун арада дуньядин чемпион хъана.

Саид Амаханован агалкъун

17-декабрдиз Санкт-Петербург шегьерда жаванрин арада азаддиз къуршахар къунай Международнй турнир кыле фена. Турнирда Россиядин шегьеррай ва Беларусь Республикадай Республикадин атанвай 250 спортсменди иштиракна.

Турнирда районда кардик квай 2-нумрадин ДЮСШ-да Ибрагим Царухаеван гылик вердишвилер къачур Саид Амахановни авай.

С. Амаханова 75 кг. заланвал авай спортсменрин арада къуршахар къуна. Вичин къаршидиз экъечай 5 спортсмендин винел инанмишвилелди гъалибвал къачуналди, Саида 1-чка къуна, чемпионвиле твар къачуна.

Чна С. Амаханова хъанвай гъалибвал мубаракзава ва желегеда ада Европадин, дуньядин чемпионатра гъалибвилер къачун чи мурад я.

С. Баламетова

Волейболдай турнир

1-нумрадин ДЮСШ-да спортдин ветеранрин командайрин арада 17-декабрдиз волейболдай республикадин турнир кыле фена. Мяркат районда кардик квай спортдин, туризмдин ва жегилрин крадай Комитетдини 1-нумрадин ДЮСШ-ди тешкилнавайди тир.

Райондин Кыил Саид Темирханова атанвай турнирдин иштиракчяр тебрикна. Волейбол чи районда важибду спортдин хел

тирди, къун инал къватл хъуни тести къарзава, квез турнирда гъалибвал къачудай сагъвал хъурай лагъана ада.

Къурбанали Магъмудов рикел къун яз кыле феи турнирда 5 командади иштиракна.

1, 2 ва 3-чакяр, талу къ тирвал, Дербент, Каспийск, Избербаш шегьеррин командайри ва 4-чкани чи райондин командади къуна.

Турнирдин гъалибчилри кубокар, дипломар, медалар ва пулдин премияр гана.

«Театррин гуьруьшар» конкурс

Районда театррин коллективрин арада «Театррин гуьруьшар» («Театральные встречи») твар алаз конкурс кыле фена. Адан негъажар къадайла конкурсдин иштиракчийрин режиссервиле фикир-ниятдиз, актервиле тамамаруниз, музыкальный рекъай, тамаша художественный рекъай тукьлур хъунай алакунриз фикир гана.

Конкурсдин негъажарай 1-чка Герейханован 2-нумрадин СОШ-ди, 2-чка Къулан-Сталрин СОШ-ди, 3-чкадиз

Агъа-Стал Къазмайрин, Цийи Макъарин ва Вили-Сталрин СОШ-ар лайихлу хъана.

«Лучший актер» номинациядай Адам Агъарагъимов (Герейханован 2-нумрадин СОШ), Мегъамедсаид Шихкаибов (Шихидхурун СОШ), Саида Гуьлмегъамедова (Къулан-Сталрин СОШ) ва Фатима Къайибова (Цийи-Макъарин СОШ) гъалиб хъана.

Хазран Къасумов

«Къетпен алакунрин» конкурс

2022-йисан 10-16-декабрдин йикъара соцсетра «Къетпен алакунар» твар алай Международнй писателрин группадин Советди, вичин 2023-йисуз 90 йис тамам жезвай чи районгъли, машгъур шаир Сажидин Саидгъасанован премия гунин къарар акъудна, конкурс тешкилнавай.

Конкурсда са шумуд гъукунатдин шаирри, таржумачийри, адакай фильмар тукьлурайбуру иштиракна. Вири санлай 150 кас авай.

Конкурсдин негъажарай 55 касдиз, шаирдин шикил алай значок, премияр ва дипломар гуда. И 55 касдин арада чи райондай писатель Нажмудин Шихнабиева ва КТВ-дин килин редактор Эльвира Небиевади иштиракна.

Гъакъини абуру и конкурс 2023,2024 ва 2025-йисарани кыле тухунин къарар къабулна.

ДОНБАССДА АВАЙ ДУСТАРИЗ

И дуньядиз магъшур тир къун

къвалахдал,

Къванцин цивин чилерикай хкудиз.

Шадвилерни ийизвайд тир дамахдал,

Куьн и кеспидин залан тирвал къакудиз.

Стаханов – твар акъудна майдандиз,
Ватан къванцин цивинралди бул ийиз.
СССР-дин дуствилерин хизандиз,
Девлетлувал ва чими тир къул ийиз.

Душманри чи СССР-къвал чукурна,
Куьгъне девир хкана мад арадиз.
Халкъдин рикер хажалатрив дакурна,
Чил элкьурна шелдин кудаи къарадиз.

Бедбахтвилеин вахт атайла килерал,
Стхайривай акъваз жадач кис хъана.

Сажидин

Мад ислягъвал хкун патал чилерал,
Россиядихь стхавилеин гисс хъана.

Душман къулухъ гадарна хъиз, жуванбур,
Мад къабулна, мукъабур яз хизандиз.
Гъуьлуз фирай, гъахлувилер дакданбур!
Ислягъ уьмуьр хас я гъар са инсандиз.

Гъиле къуна, ислягъвал хуьз яракъар,
Донбасс, Луганск, азадвилеин рекъева.
Россиядин, акъваз ислягъ тир халкъар,
Чал пехилбур, дяве ийиз, йикъева.

Къуй дуньяда гъалиб хъурай гъахлувал!
Ислягъвилел яшамеш жез, шадвилеин.
Терг хъуй дяве, гвай фикиррин къалувал,
Дуствал артух ийидайвал садвилеин.

ПОЖАРНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ПРИ ЭКСПЛУАТАЦИИ ЭЛЕКТРОНАГРЕВАТЕЛЬНЫХ ПРИБОРОВ ВО ВРЕМЯ ОТОПИТЕЛЬНОГО СЕЗОНА: ОСНОВНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

С наступлением осеннего и зимнего периодов, когда температура воздуха начинает резко понижаться, особенно в ночное время суток. Согласно статистике, в этот период повышается риск возникновения техногенных пожаров, которые зачастую происходят по вине человека. Неправильная эксплуатация электронагревательных приборов, короткое замыкание, нагрев контактных соединений, нагрузка на электросети и использование обогревателей изготовленных кустарным способом зачастую становятся причинами пожаров, как в жилых домах, так и на производственных объектах.

Чтобы этого не случилось, необходимо соблюдать требования безопасности при работе с электробытовыми приборами. В данной статье приведены причины возникновения пожаров и поражения током, а также способы, как предотвратить опасные для здоровья человека и для его имущества явления и том, что надо делать, если человека ударило током.

Основной опасностью, возникающей при неправильном использовании электробытового прибора или его неисправности, являются пожар и поражение током.

Наиболее распространенной причиной пожаров, вызванных электробытовыми приборами, является перегрев окружающих предметов и материалов, расположенных вблизи электронагревательных приборов, продолжительное время находящихся во включенном состоянии, оставленных без присмотра или под "присмотром" малолетних детей.

Пожарная опасность большинства электронагревательных приборов заключается в нагреве их нижней части и боковых поверхностей до температур, достаточных для воспламенения древесины, текстиля и других сгораемых материалов.

Меры по предотвращению пожаров в домашних условиях

При эксплуатации электропроводки и электробытовых приборов запрещается:

- внимательно изучите инструкцию по эксплуатации электроприбора, впоследствии не нарушайте требований, изложенных в ней;
- помните, что у каждого прибора есть свой срок эксплуатации, который в среднем составляет около 10 лет;
- использование его свыше установленного срока может привести к печальным по-

следствиям;

- систематически проводите проверку исправности электропроводки, розеток, штекеров и штепсельных вилок обогревателя;
- следите за состоянием обогревательного прибора: вовремя ремонтируйте и заменяйте детали, если они вышли из строя;
- меняйте предохранители, разболтавшиеся или деформированные штекеры;
- избегайте перегрузки на электросеть, в случае включения сразу нескольких мощных потребителей энергии;
- убедитесь, что штекер вставлен в розетку плотно, иначе обогреватель может перегреться и стать причиной пожара;
- не оставляйте включенным электрообогреватели на ночь и не используйте их для сушки вещей;
- не позволяйте детям играть с такими устройствами;
- ставить прибор следует на пол;
- в случае с конвекторами, их можно крепить на специальных подставках на небольшом расстоянии от пола.
- не размещайте сетевые провода обогревателя под ковры и другие покрытия;

- закладывать провода и шнуры за газовые и водопроводные трубы;
 - вытягивать вилку за шнур из розетки;
 - завязывать электропровода, оттягивать электролампы с помощью шпагата, ниток.
- Подвешивать абажуры и люстры на электрических проводах;
- снимать электропровода с роликов, крепить их на гвоздях, а также допускать соприкосновение проводов с конструктивными элементами здания и различными предметами;
 - применять для осветительной электропроводки радио-, телефонные и другие провода, предназначенные для сетей связи.

УВАЖАЕМЫЕ ГРАЖДАНЕ!
СОБЛЮДАЙТЕ ТРЕБОВАНИЯ ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ!

В случае беды немедленно сообщите в экстренные службы по телефонам:

«112» — Единая служба спасения.
Старший дознаватель ОНД и ПР № 13 УНД и ПР ГУ МЧС России по РД старший лейтенант внутренней службы Сефикулиев М.Г.

«КЮРИНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ»

(на лезгинском языке)

Тешкилатчи: Сулейман-Стальский райондин администрация

Кылин редактор А. М. Мирзалиева

Редакциядин ва издателдин адрес: 368760, Къасумхуьр,

Стал Мусаибан къуче, 3. Телефон: 89064505740

Печатдин къвал

Газетдин электронный почта kizvestiya86@mail.ru

Газета зарегистрирована Южным окружным межрегиональным территориальным управлением по делам печати, телерадиовещания и средств массовых коммуникаций, регистрационный номер ПИ №10-4325 от 28.01.2002г.

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахъун мумкин я. Макъалайрин, абура гъызвай делилрин дуьзилеин патахъай жаваб авторри чиле гуда. Макъалайриз рецензияр гъувач ва абур элкьвена вахкузвач. Чап ийиз вахкудай вахт 15:00. Чап ийиз вахкана 10:30 Газетдин индексар: Йисан – 63323; Зур йисан – 51369 Газет йиса 52 сеферда акъатзава. Гъ – И лишандик квай материалар гъакъдихь чапзавайбуру я. 12+ - Икъван яшар хъанвайбуру ктелрай. Газет ООО «Типография-М» типографияда чапна, 368600, Дербент шегьер, С. Къурбанован къуче, 25. Тираж 1450. Зак. №